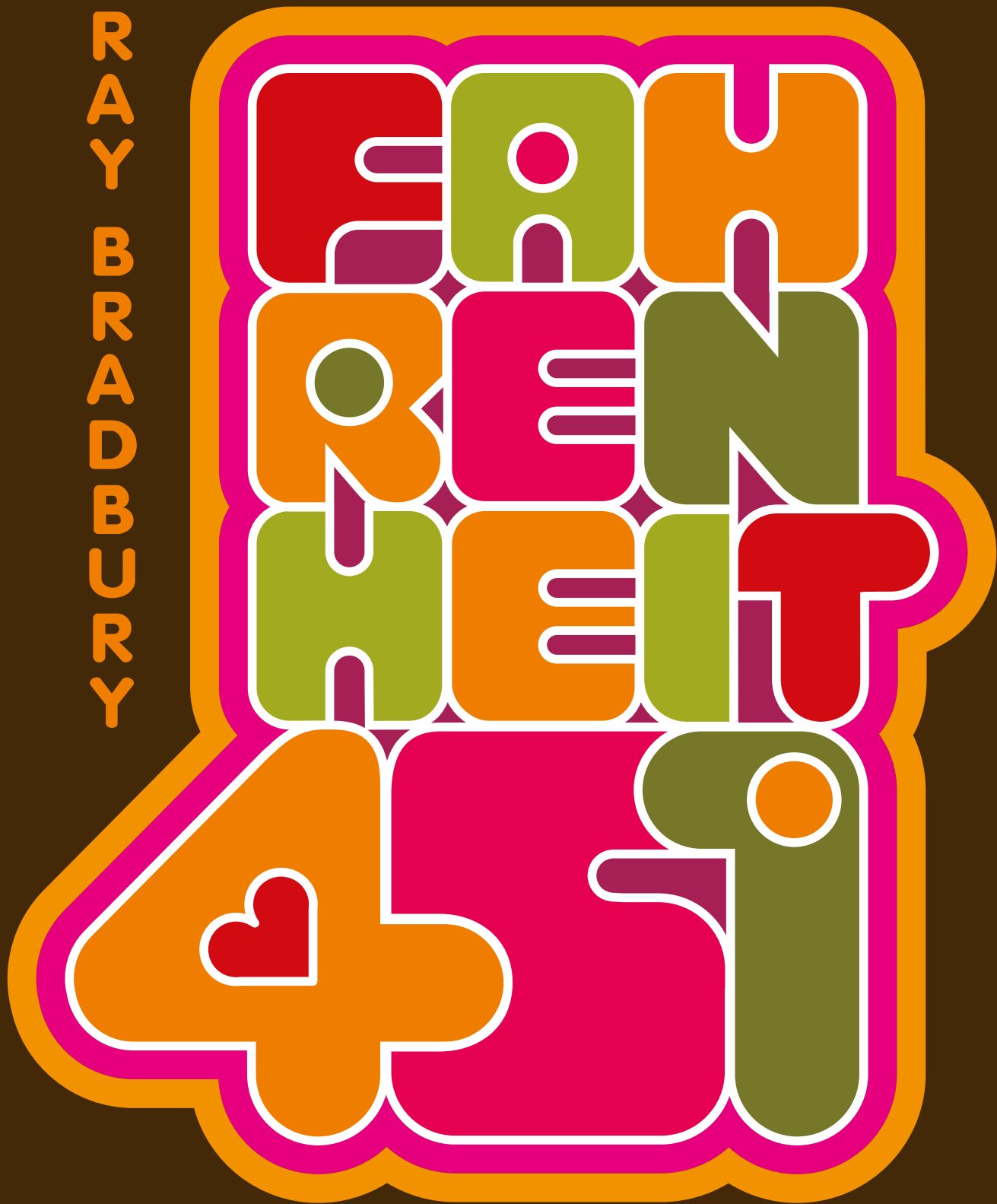

RAY
BRADBURY

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Απ' όλα τα εργαλεία
του ανθρώπου
το πιο εκπληκτικό είναι,
χωρίς αμφιβολία, το βιβλίο.
Τα άλλα είναι προεκτάσεις του
σώματός του: το μικροσκόπιο
και το τηλεσκόπιο προεκτάσεις
της όρασής του, το τηλέφωνο
της φωνής του, το μαχαίρι και
το ξίφος του χεριού του.
Το βιβλίο όμως είναι κάτι άλλο.
Είναι προέκταση της μνήμης
και της φαντασίας του.

Λουίς Μπόρχες

Μερικές κατατοπιστικές πληροφορίες πριν από την παράσταση

Το θεατρικό έργο «Φαρενάιτ 451», που θα παρακολουθήσετε, είναι μια δραματοποιημένη εκδοχή του ομώνυμου πασίγνωστου μυθιστορήματος, που δημοσίευσε το 1953 ο Αμερικανός συγγραφέας Ρέι Μπάντμπερι (1920-2012). Το μυθιστόρημα έγινε ευρύτερα γνωστό παγκοσμίως από την κινηματογραφική του εκδοχή, την ταινία, δηλαδή, του Φρανσουά Τριφού, που προβλήθηκε το 1966 με πρωταγωνιστές την Τζούλη Κρίστι και τον Όσκαρ Βέρνερ.

Το βιβλίο κινείται στο ίδιο κλίμα, στο οποίο λίγο νωρίτερα είχαν εντυπώσει δυο άλλοι συγγραφείς, ο Άλντους Χάξλεϊ με τον «Θαυμαστό καινούργιο κόσμο» (1938) και ο Τζωτζ Όργουελ με το «1984» (1948), έργα που κατατάσσονται στην κατηγορία των μυθιστορημάτων «επιστημονικής φαντασίας». Όταν, όμως, στην τρέχουσα πραγματικότητα εντοπίζουμε ορατά, απτά στοιχεία εκείνου του «φανταστικού» κόσμου των τριών συγγραφέων, μάλλον ως «προφητικά» θα έπρεπε να χαρακτηριστούν τα βιβλία τους...

Όσον αφορά το «Φαρενάιτ 451», που αναφέρεται στην διά νόμου επιβολή της καύσης των βιβλίων και στη σκληρή τιμωρία των παραβατών, μπορεί να μην υπάρχει, βέβαια, σήμερα -στις χώρες της Δύσης τουλάχιστον- ρητή και καθολική απαγόρευση των βιβλίων, όμως η λογοκρισία δεν παύει να δίνει το «παρών», χρησιμοποιώντας ενίοτε γελοία σκεπτικά για τις απαγορεύσεις της. Το 1989 π.χ. απαγορεύτηκε σε δυο σχολικές περιφέρειες της Καλιφόρνιας η «Κοκκινσκομφίτσα», διότι, με τη φράση «πήγαινε κρασί και φαγητό στην άρρωση γιαγιά της», ωθούσε τα παιδιά στη χρήση οινοπνευματωδών ποτών!

«Τα βιβλία διαλύουν την άγνοια, τον φρουρό και θεματοφύλακα όλων των αστυνομούμενων κρατών» γράφει ο Βολταίρος. Πρωταθλητές, ως εκ τούτου, στη λογοκρισία αναδεικνύονται όλα τα δικτατορικά καθεστώτα. Ο Μεταξάς, ας πούμε, απαγόρευσε μεταξύ των άλλων, την Αντιγόνη του Σοφοκλή και τον Επιτάφιο του Περικλή, για ευνόητους λόγους, ενώ και η τελευταία δικτατορία κατάρτισε μια λίστα από 760 απαγορευμένα βιβλία 200 συγγραφέων. Ανάμεσα σ' αυτά περιλαμβάνονταν και τα «Απομνημονεύματα» του Κολοκοτρώνη, αυτά που είχαν εκδοθεί με προλεγόμενα και επιμέλεια του Τάσου Βουρνά...

Περισσότερο επικίνδυνες, ωστόσο, δεν είναι οι ρητές απαγορεύσεις αυτού του τύπου. Γιατί υπάρχουν κι άλλοι πιο καμουφλαρισμένοι τρόποι με τους οποίους περιορίζονται η ανεξάρτητη σκέψη, ο προβληματισμός και η αμφισβήτηση, η ελευθερία των κινήσεων, η ανάπτυξη της φαντασίας, η διαμόρφωση μιας ταυτότητας ατομικής, που εμπεριέχει μνήμες και όνειρα, αντιλήψεις και ιδέες, όλα εκείνα τα στοιχεία, δηλαδή, τα οποία απαρτίζουν τη μοναδικότητα του καθενός μας.

Η παιδεία, ας πούμε, που παρέχεται όχι μόνο από τα σχολεία αλλά κατ' εξοχήν σήμερα από την πανταχού παρούσα τηλεόραση, παράγει καταναλωτές, ισοπεδωμένη γλώσσα, μιαν αβαθή σκέψη για την πορεία του κόσμου, για το ρόλο των ηγετών και για των λαών τη συμπεριφορά. Αλλά, όταν οικειοθελώς επιλέγουμε πηγές χαμηλού δείκτη πνευματικότητας, τα πράγματα περιπλέκονται περισσότερο, αφού «αντίπαλος» αναδεικνύεται ο ίδιος μας ο εαυτός...

Έτσι, για την καύση των βιβλίων, πια, δεν είναι απαραίτητη η συνδρομή ενός σπέρτου, που κάποιος «εχθρός» ανάβει, γιατί ήδη έχει διαμορφωθεί το κατάλληλο περιβάλλον ώστε να αναπτυχθεί η θερμοκρασία αυτανάφλεξης τους (στους βαθμούς Φαρενάιτ 451 ή 233 Κελσίου), με την πρόθυμη συμβολή όσων απ' αυτή τη «φιλοδοξία» διακατέχονται: να **«πέσουνε στα χαμηλά ανίδεοι και χορτάτοι»...** Ως «αυτανάφλεξη», εν προκειμένω, λογίζεται η αποφυγή τής ανάγνωσης βιβλίων από ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων.

Στόχος, πάντως, τού Μπράντμπερι, όπως ο ίδιος έχει δηλώσει, δεν είναι να περιγράψει στο «Φαρενάιτ 451» ένα ζοφερό μέλλον, αλλά να συνδράμει, το κατά δύναμιν, για την αποφυγή του. Γι' αυτό, μας μεταφέρει -στο δεύτερο μέρος του έργου- σε μια κατασκήνωση «εκτός των τειχών» τής πολιτείας, όπου κάποιοι άνθρωποι προσπαθούν να κρατήσουν ζωντανή την ανθρωπιά, συντηρώντας στη μνήμη τους το περιεχόμενο σημαντικών βιβλίων. Αυτών ακριβώς που πυρπολούνται παρακάτω, μέσα στα χειροκροτήματα και τις ζητωκραυγές τού πλήθους. Εντεταλμένα όργανα για την πυρπόληση είναι οι πυροσβέστες, σε μια αντιστροφή τού ρόλου τους, που δεν τους δημιουργεί ωστόσο συνειδησιακά

προβλήματα, αφού είναι πεπεισμένοι ότι και τώρα και στο παρελθόν -όταν έσβηναν φωτιές- δεν έκαναν τίποτ' άλλο από το να περιφρουρούν την ευτυχία των ανθρώπων... Και ο Μόνταγκ, ο πρωταγωνιστής τού έργου, πυροσβέστης είναι, αλλά ορισμένα γεγονότα θα τον οδηγήσουν τελικά στην ομάδα εκείνη που αντιστέκεται με μόνο όπλο της τη μνήμη.

Η αξία που έχει ένας προ πολλού εκπεφρασμένος λόγος, που φωτίζει τα πράγματα και δεν τα συσκοτίζει, που φέρνει την αλήθεια στην επιφάνεια σε μια μυστική επικοινωνία με το σύμπαν, υπογραμμίζεται και στο ποίημα του Γιώργου Σεφέρη, το οποίο τραγουδά η ομάδα των «κατασκηνωτών»:

**Πότε θα ξαναμιλήσεις;
Είναι παιδιά πολλών ανθρώπων τα λόγια μας.
Σπέρνονται γεννιούνται σαν τα βρέφη
ριζώνουν θρέφονται με το αίμα.
[...] Ίσως γυρεύουν να μιλήσουν τ' άστρα
που πάτησαν την τόση γύμνια σου μια νύχτα
ο Κύκνος ο Τοξότης ο Σκορπιός
ίσως εκείνα.
Αλλά πού θα είσαι τη στιγμή που θα 'ρθει
εδώ σ' αυτό το θέατρο το φως;**

Το θέατρο που φωτίζεται και φωτίζει δεν είναι το θέατρο που στοχεύει να εισπράξει όσο το δυνατόν περισσότερα χάχανα. Είναι εκείνο που αφηγείται την πολύπλευρη, πολύμοχθη και με συνεχή σκαμπανεβάσματα περιπέτεια του ανθρώπου, μήπως και γίνει αντιληπτό ότι τα αδιέξοδα πληθαίνουν, όσο διαρκεί ο αυτοεγκλωβισμός μας

**σ' αυτή την κοιλάδα
των άστρων που πεθαίνουν
σ' αυτή την κούφια κοιλάδα**

όπου

**μεταξύ της ιδέας
και της πραγματικότητας
μεταξύ της κίνησης
και της πράξης
ενσκήπτει η Σκιά.**

Και όπου

**οι εξαντλημένες μας φωνές
είναι βουβές και άσκοπες
μορφή δίχως φόρμα, σκιά δίχως χρώμα,
δύναμη παραλυμένη,
χειρονομία δίχως κίνηση.**

Στίχοι από το ποίημα «Οι κούφιοι άνθρωποι» του Τόμας Έλιοτ

Αναζητώντας, λοιπόν, κάποιο θεατρικό έργο που θα ταίριαζε στο «ρεπερτόριο» των αντιστεκόμενων «κατασκηνωτών» του Μπράντμπερι, επιλέξαμε το έργο **«Με τα δόντια»** του Θόρντον Ουάιλντερ (1942). Απ' αυτό θα παρουσιαστούν τρία μικρά αποσπάσματα, που αναφέρονται σε τρία επεισόδια του πολυτάραχου βίου τής οικογένειας του «κυρίου Ανθρώπου», δηλαδή της οικογένειάς μας.

- Ως πρωτόγονος ο άνθρωπος, χρησιμοποιούσε τη σωματική του ρώμη για να υποτάξει τους άλλους (από την εποχή τού Κάιν και εντεύθεν...).
- Ως «πολιτισμένος», αιώνες μετά, επιδιώκοντας το ίδιο αποτέλεσμα, έχει στη διάθεσή του πιο εξελιγμένα και συνεπώς καταστροφικότερα μέσα. Τον 19ο αιώνα, για παράδειγμα, ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1914-1918), αφήνει πίσω του 22 εκατομμύρια νεκρούς και ανυπολόγιστες υλικές καταστροφές. Έτσι, έληξε με το χειρότερο τρόπο η προηγούμενη περίοδος της λεγόμενης Μπελ εποχής (1871-1914), που, με μια ανεδαφική -όπως αποδείχθηκε- αισιοδοξία, ατένιζε το μέλλον τής ανθρωπότητας.
- Διο δεκαετίες μετά τη λήξη τού Α΄ Παγκοσμίου, τα πιο εξελιγμένα μέσα είναι και περισσότερο «αποδοτικά»: οι νεκροί μόνο του Β΄ Παγκοσμίου (έναρξη: Ασία 1937, Ευρώπη 1939, λήξη: 1945) υπολογίζονται σε 62 εκατομμύρια.

Παρά ταύτα, κανένας νουνεχής δεν θα μπορούσε να υποστηρίξει σήμερα ότι οι άνθρωποι, που πολλά έπαθαν, έμαθαν κιόλας. Και μπορεί να δικαιωθεί ο Αϊστάιν που είχε διατυπώσει αυτή την πρόβλεψη: **«Δεν ξέρω με τι όπλα θα γίνει ο 3ος Παγκόσμιος Πόλεμος, αλλά ο 4ος θα γίνει με πέτρες και ρόπαλα».**

Κι αυτό, γιατί ο Κάιν, το πνεύμα της απληστίας, του ανταγωνισμού, της αντιπαλότητας, της κυριαρχίας του ενός επί του άλλου, είναι διάχυτο και εμφανές ακόμα και ανάμεσα στα μέλη της ίδιας οικογένειας, είτε με τη στενή, είτε με την ευρύτερη της έννοια. Οπότε φυσικό είναι να αναρωτηθούμε: εν τοιαύτη περιπτώσει, τι κάνουμε;

- Είναι λύση το **«να μη ρωτάμε το πώς και το γιατί, μόνο να τρώμε τη σούπα μας όσο είναι ακόμα ζεστή»;**
- Είναι λύση να περιμένουμε μέρες και μέρες τον Γκοντό, δηλαδή κάποιον Μεσσία;
- Ή μήπως πρέπει να προκρίνουμε ως λύση αυτό που προτείνει ο Σ. Μπέκετ στο έργο του «Περιμένοντας τον Γκοντό»;

Μ' αυτό το απόσπασμα από το έργο του Μπέκετ, λοιπόν, που λέει ο Βλαντιμίρ, ένα από τα κύρια πρόσωπα του έργου, τελειώνει και η παράστασή μας:

Ας μη χάνουμε τον καιρό μας σε άσκοπες κουβέντες. Ας κάνουμε κάτι όσο είναι καιρός... Το «βοήθεια!» που ακούμε είναι για όλη την ανθρωπότητα. Αλλά αυτή τη στιγμή, σ' αυτό τον τόπο, η ανθρωπότητα είμαστε εμείς, είτε το θέλουμε, είτε όχι. Μια φορά στη ζωή μας, ας αντιπροσωπεύσουμε αντάξια αυτό το βρωμερό γένος όπου μας πέταξε η δυστυχία.

**ΘΕΑΤΡΙΚΗ
ΟΜΑΔΑ
ΤΡΙΠΟΛΗΣ
1984-2016**

Το μεγάλο μας τσίρκο / Επιπεδομετρία / Ω παιδεία / Σχόλια-σκολιά / Ηλέκτρα / Κι αυτό το φως όσο πάει και χαμηλώνει / Τα δέντρα πεθαίνουν όρθια / Ο Δράκος / Τεϊοποτείον «Το Αυγουσιτιάτικο φεγγάρι» / Βατραχομομαχία / Ο Γενικός Γραμματέας / Η Γκόλφω / Οδυσσεβάχ / Φαύστα / Ματωμένος γάμος / Το γαλάζιο πουλί / Πλούμπω / Το αυγό / Μάνα... Μητέρα... Μαμά / Παραμύθι χωρίς όνομα / Ο Περλιμπλίν και η Μπελίσα / Τρία πουλάκια κάθονταν / Μουσική για μια αναχώρηση / Αντιγόνη του Ανούιγ / Μήδεια του Μποστ / Δάφνες και πικροδάφνες / Ο μπαμπάς ο πόλεμος / Το κύκναιο και άλλα τρία άσματα του Άντον Τσέχωφ / Το παιχνίδι της τρέλας και της φρονιμάδας / Η κωμωδία του τέλους σε τρεις πράξεις / Λυσιστράτη / Τα ρούχα του βασιλιά / Αποχαιρετισμός στο 2002 / Τα εγκαίνια / Γιατρός με το στανιό / Μας υποχρέωσες μα δε μας είπες τελικά πόσο μας χρέωσες / Σκίτσα του Αρκά με σάρκα και οστά / 20+1 χρόνια / Παντρεύεται η Μαριωρή του Τριτσιμπίδα το παιδί / Σε μια ρώγα από σταφύλι / Ήταν όλοι τους παιδιά μου / Τραγούδια με νόημα / Αφασία σε 13 φάσεις / Παπαδιαμάντη διηγήματα / Ένας εκθρόνος του λαού / Κι όμως τα ίχνη δεν έσβησαν ακόμη / Συνεργείον ονείρων «Το Αυγουσιτιάτικο φεγγάρι» / Χριστουγεννιάτικη ιστορία / Ποιος σκότωσε τον William? / Δεν μπορώ μανούλα μ' που δεν μπορείς / Ο Μικρός Πρίγκηπας / Ο Πλούτος / Ένα δειλινό στον Ορχομενό / Ο Επιθεωρητής / Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας / Η επίσκεψη της γηραιάς κυρίας / Λόγου χάριν / Παρά δέκα τεσσαράκοντα / Οι Ηλίθιοι / Η σπασμένη στάμνα / Φαρνάιτ 451

Μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης πράξης διάλειμμα 10 λεπτών.

Πρώτη παράσταση
10 Απριλίου 2016
Μαλλιανοπούλειο Θέατρο

Ευχαριστούμε τον Δήμο της Τρίπολης για την παραχώρηση του Μαλλιανοπουλείου Θεάτρου, όπως και όσους μας δίνουν κάθε φορά χείρα βοήθειας.

Δραματοποίηση
Σκηνοθεσία
Γεωργία Δάλκου

Σκηνικά
Βαγγέλης Κασσαβέτης

Κοστούμια
Κατερίνα Παπαγεωργάκη

Φωτισμοί
Κυριάκος Κανέλλος

Μουσική επιμέλεια
Γιώργος Ηλιόπουλος

Ηχογράφηση
Παναγιώτης Μαντζουράνης

Κονσόλα ήχου
Γιώργος Ηλιόπουλος

Κονσόλα φωτισμού
Νίκος Μπουρεξής

Μακιγιάζ
Νίκη Παπαγεωργίου

Celebrities

Κομμάσεις
Σπύρος Βρεττός

MonaLisa

Φροντιστήριο
Γιούλα Παράσχου

Κατασκευή σκηνικού
Σάββας Τραχανάς

Χρήστος Κασίμος
Αλέξης Παπαγεωργίου

Γενικών καθηκόντων
Αργυρώ Χατζηπαρασίδου

Κική Ραδαίου

Αιμιλία Δεμάγκου

Δώρα Κτενά

Διονυσία Μανδρώνη

Γιώτα Καραθανάση

Αφίσα - Πρόγραμμα

Βαγγέλης Κασσαβέτης

Διανομή

Μπήτη, αρχηγός πυροσβεστών
Παναγιώτης Σμυρνιώτης

Μόνταγκ, πυροσβέστης
Θοδωρής Αρτόπουλος

Μπλακ, πυροσβέστης
Νίκος Θεοδωράκης

Στόουμαν, πυροσβέστης
Θοδωρής Λουρίδας

Κλαρίς Μακ Κλέλαν
Αρετή Ασημοπούλου

Μίλντρεντ, γυναίκα του Μόνταγκ
Όλγα Νικητάκη

Α΄ νοσοκόμος
Παναγιώτης Κουτσούγερας

Β΄ νοσοκόμος και Φάμπερ
Δημήτρης Καραμήτζος

Κυρία Φελπς, φίλη της Μίλντρεντ
Αθηνά Μπαρδού

Κυρία Μπόουλς, φίλη της Μίλντρεντ
Σπυριδούλα Πατσιλίβα

Τόμας και Αφηγητής
Ντίνος Αγγελόπουλος

Καθηγητής Ουέστ
Μαρίνος Δελής

Δόκτωρ Σίμονς
Νίκος Καρύγιαννης

Φρεντ και Χάρρυ
Κωνσταντίνος Σκιντζής

Κύριος Άνθρωπος
Νίκος Θεοδωράκης

Κυρία Ανθρώπου
Άννα Γαρταγάνη

Χαρά
Ιωάννα Ντρε

Σαβίνα
Νεκταρία Αλειφεροπούλου

Βλαντιμίρ
Παναγιώτης Κουτσούγερας

Στα ηχογραφημένα κομμάτια
ακούγονται οι φωνές των

Γιώργου Ηλιόπουλου

Κυριάκου Κανέλλου

Δημήτρη Καραμήτζου

Αντωνίας Μπαντούνα

Έχουμε ανάγκη το θέατρο;

[...] Το θέατρο υπήρχε και θα συνεχίσει να υπάρχει παντοτινά. Και τώρα, τα τελευταία πενήντα έως εβδομήντα χρόνια, μας είναι ιδιαίτερα αναγκαίο. Γιατί είναι εμφανές ότι από όλες τις δημόσιες τέχνες μόνο το θέατρο έχει τη δυνατότητα της μετάδοσης του λόγου, από στόμα σε στόμα, από βλέμμα σε βλέμμα, από χέρι σε χέρι, από σώμα σε σώμα. Το θέατρο δεν χρειάζεται διαμεσολαβητή για να ταξιδέψει ανάμεσα στους ανθρώπους - αποτελεί την πιο διάφανη πλευρά του φωτός, δεν ανήκει ούτε στον νότο, ούτε στον βορρά, στην ανατολή ή τη δύση - ω όχι, είναι η ουσία του ίδιου του φωτός, που λαμπυρίζει από τις τέσσερις γωνιές του κόσμου, ενός φωτός που ακαριαία αναγνώνει κάθε εχθρικό ή φιλικό πρόσωπο.

Και χρειαζόμαστε ένα ποικίλο θέατρο, παντός είδους. Παρόλα αυτά, πιστεύω ότι από όλες τις μορφές του θεάτρου οι πιο περιζήτητες θα αποδειχθούν οι αρχαϊκές μορφές του. Το τελετουργικό θέατρο δεν πρέπει να τοποθετείται με τεχνητό τρόπο σε αντιδιαστολή με τα «πολιτισμένα έθνη». Ο λαϊκός πολιτισμός αποδυναμώνεται όλο και περισσότερο, καθώς ο ούτω καλούμενος «πολιτισμός της πληροφορίας» σταδιακά αντικαθιστά και εκδιώχνει τις φυσικές οντότητες, καθώς και την ελπίδα μας για μια συνάντηση μαζί τους, κάποτε.

Μα τώρα το βλέπω ξεκάθαρα: το θέατρο άνοιξε. Η είσοδος είναι ελεύθερη για όλους. Στο διάλογο οι ηλεκτρονικές συσκευές και οι υπολογιστές - πηγαίνετε θέατρο! Γεμίστε ολόκληρες σειρές καθισμάτων κοντά και μακριά από τη σκηνή, ακούστε το λόγο και κοιτάξτε τις ζωντανές εικόνες! - είναι θέατρο αυτό μπροστά σας, μην το παραγνωρίζετε και μη χάνετε την ευκαιρία να συμμετέχετε σ' αυτό - είναι ίσως η πολυτιμότερη ευκαιρία που έχουμε τη δυνατότητα να βιώσουμε από κοινού, μέσα στις μάταιες και βιαστικές ζωές μας.

Απόσπασμα από το μήνυμα για την Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου 2016 του Ανατόλι Βασίλιεφ, σκηνοθέτη, παιδαγωγού και ερευνητή, ενός από τους σημαντικότερους ανθρώπους του σύγχρονου θεάτρου.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ
ΟΜΑΔΑ
ΤΡΙΠΟΛΗΣ

www.thomtrip.gr